

TEKNOLOJİ

Prof. Dr. Tunc Özalp

Değerli hocam ve bilim adamı, geçmiş olsun. Orijinalini

başarıyla okudum. Bu yasa hakkında ve diğer konuların bu
konusu hakkında ayrıca yazdığınız kitapta çok yararlı bilgiler
vardır. Başka bir kitabınızda da bu konulara değinmiş
olduğunuz için teşekkür ederim. Bu konuda yazdığınız kitap
çok yararlı olacaktır. Bu konuda yazdığınız kitap
çok yararlı olacaktır. Bu konuda yazdığınız kitap
çok yararlı olacaktır.

KAMU HUKUKU BÖLÜMÜ

Devletin bir kişi veya kurum tarafından gerçekleştirilen faaliyetleri
kamu hukuku olarak tanımlanır. Bu hukukun amacı, devletin ve kamu
kurumlarının faaliyetlerini düzenlemektir. Kamu hukuku, devletin ve
kamu kurumlarının faaliyetlerini düzenleyen hukuktur. Kamu hukuku,
devletin ve kamu kurumlarının faaliyetlerini düzenleyen hukuktur.

Bu bölümün amacı, kamu hukukunun temel kavramlarını ve ilkelerini
tanıtmaktır. Bu bölümde, kamu hukukunun kapsamı, devletin ve kamu
kurumlarının faaliyetleri, kamu hukukunun kaynakları ve diğer konular
ele alınacaktır. Bu bölümün amacı, kamu hukukunun temel kavramlarını
ve ilkelerini tanıtmaktır.

Prof. Dr. Tunc Özalp
Kamu Hukuku Bölümü
Ankara Üniversitesi

NEKROLOJİ*

Prof. Dr. Tarık Özbilgen**

Değerli hoca ve bilim adamı, gerçek insan Orhan bey

Başlangıçtan bu yana saplantı ve çıkar hesaplarının kararttığı düşün evrenine yazılarınla başka ışık saçmaktaydın, sözlerinle başka. Bütün bunların odak noktasında değişmezlikle yer alan ortaklaşa iki ana temaysa gerçeklik ve insanlıktı. İşte bu nedenledir ki ben de, yitik özdeksel varlığının önünde yapmayı üstlendiğim son konuşma görevini bu iki ana temaya özgülemek istiyorum. Böylece, saplantılı ve çıkarıcı çevrelerin, işlerine geldiği gibi yorumlayarak yozlaştırıp soysuzlaştırdığı gerçeklik ve insanlık kavramları, özellikle saptanım bakımından olmak üzere -hiç değilse genelde- açıklığa kavuşurken; ardından söylenecek " iyi tanırız " sözü de, bir kuru formalite olmaktan çıkıp gerçek konumuna oturmuş olacaktır.

Değişken içerikli bir doğal hukuk anlayışından yanaydın. Zira, insana bağımlıkla hukuk da, bir soyut boyutta değil, sürekli değişen bir realite içinde yer almak durumundaydı. Ancak, bu durumda gözden kaçırılmamak gerekene, insan kişiliğinin saygınlığı, adalet, eşitlik ve özgürlük gibi insansal değerlerin, determinan kadrolar olarak varlıklarını koruduğudur.

Bunun metodolojik düzeyde içerdiği anlam, sosyomoral bilimin bir noolojik bilim kimliği taşıdığı, bu bakımdan hukuksal pozitivizm -yerinde deyimiyle, yönetmenci voluntarizm ya da arbitrer voluntarizm- ile sosyolojik pozitivizmin -gene yerinde deyimiyle, sosyolojik natüralizmin ya da kozal determinizmin- geçersiz olduğu; insana özgü açıklama şemaları ve davranış

---

* Prof Dr Orhan Münir Çağıl'ın ölümü üzerine hazırlayıp da, çeşitli nedenlerle, yapma olanağı bulamadığım konuşmanın metnidir.

** İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi.

modellerinin saptanımında, insanlığa dayalı bir metodüğün zorunlu bulunduğudur.

Bir diğeri deyişle, sosyomoral alanda realite veriteyi temsillememekte ve dolayısıyla da sosyomoral olaylar kendilerini, insanlık denen bir otorite önünde jüstifiye etme yükümünü taşımakta; daha anlaşılır bir vülger deyişle, ancak insanlığa uygun oldukları takdirde ve ölçüde varlık hakkına sahip bulunmaktadırlar.

Gerçekten de bu anlayış, sosyomoral alanda şaşmaz bir kriter oluşturmakta; başlangıçtan bu yana insanlığa debelleş tüm aksaklık ve kötülüklerin temelinde hep, saplantı ve çıkar hesaplarıyla, gerçeklik ve insanlıktan olan deviyasyonlar yatmaktadır. Senin belirgin karakterinse bu anlayışı, sadece yapıtlarının değışmez özelliğı yapmakla kalmayıp aynı zamanda tüm kişiliğine, özbenliğine sindirmiş olmandır. Nitekim, o gerçekten paha biçilmez ezoterik söyleşilerinde, bilim ve teknoloji den filozofiye, dine, politikaya ve sanata; aşktan sekse, gastronomiye, moda, spora ve hatta dedikoduya dek insanın varlık bütününde yer alan konuların hepsine, tüm hakkını vererek deyinmekte, ama bunu hep insanlığa uygunluk açısından öngörmekteydin: İnsanlığa uygun bir bilim ve teknoloji, filozofi, din, politika ve sanat; insanlığa uygun bir aşk, seks, gastronomi, moda, spor ve dedikodu.

Bunun etikopolitik açıdan deyimlediğı anlamsa, iyi anlaşılmiş bir endividüalizmin insanlığa, gene iyi anlaşılmiş bir insanlığın da endividüalizme ters düşmediğı, bunların birbirlerini içerdiğidir. Bu bakımdan, bir avuç bireyin, büyük çoğunluktaki bireyleri, hem de gereğinde hiçe indirgemekten kaçınmadığı devlete yaslanarak kıyasıya sömürmesine dayalı, sahte endividüalist, insanlık dışı kapitalizm ile, bireyi ve insanlığı, teknik enfastrüktürün epifenomenleri sayarak yoksayan marksist komünizm gibi; ahlaksal görevin yerine getirilmesinden duyulan hazzı bile ahlak dışı sayacak kadar, sansibl insanı entelijibl insana, yani bireyi insanlığa, özveren sekter kantist etik anlayışı da gerçeğı temsillemekten uzaktır. Evet, bir sosyomoral olay olarak birey, kendini insanlık önünde jüstifiye etme yükü-

münü taşımaktadır. Ama gözden kaçırılmamak gerekene, insanlığın da realiteye ve bu arada da bireye tüm hakkını verme yükümünü taşıdığıdır. Buysa bireyi, bir soyut boyutta yerleşik pratik usun emperatif kategorikleriyle paranteze alan Kant'ın değil ve fakat insanlıkla belirli de olsa, insanın varlık bütününe dayalı senin etik anlayışını doğrular niteliktedir.

Bu nedenledir ki, kendini Fakülte kurul tutanaklarına "ben bir kantist sosyalistim" diye yazdırtacak kadar koyu kantizmine karşın ben seni hep bir tür eksistansiyalist olarak görmüş ve bu doğrultuda alınmakla da eksistansiyalizmin, sosyo-moral alanda tümüyle geçerli bir temel oluşturduğunu düşünmüşümdür: İnsan kendi evrenini, -kimin tarafından ve niçin bırakıldığı bilinmeyen bir ortamda değil ve fakat- Tanrı tarafından, insanlığı gerçekleştirmek üzere bırakıldığı bir ortamda oluşturarak kendini aşagitmektedir.

Evet, Tanrı'ya ve dine inanırdın. Ama bu seni, hiç bir biçimde gerçeklik ve insanlığa ters düşürmezdi. Zira, pozitif -yerinde deyimiyle, konmuş, yürürlü- dinlerdeki gibi, söylenenin, tartışmasız, kayıtsız koşulsuz, olduğu gibi kabullenimini içeren bir dogmatik inanç değil ve fakat -tıpkı bilim ve filozofideki gibi- gerçekliğin, her çeşit ön yargıdan arınmışlıkla, doğrudan saptanımına deyin bir inanış, bir gerçekliği kabullenmişti. Durum doğal hukuktakiyle özdeşti: Nasıl konmuş, yürürlü hukukların ötesinde ve üzerinde ve de onların reelleştirmekle yükümlü olduğu bir gerçek hukuk varsa; tıpkı bunun gibi, konmuş, yürürlü dinlerin de ötesinde ve üzerinde ve de onların reelleştirmekle yükümlü oldukları bir gerçek din vardı. Kendisini yarattığı için insandan, tapını değil ve fakat kendi evrenini insanlığı gerçekleştirmek üzere oluşturarak kendini aşagitmesini isteyen bir Tanrı ve bu doğrultuda kurumlaşıp kurullaşacak bir din!

İşte sana bir ölümsüz göstermen kimliği kazandıran da budur; gerçeklik ve insanlığın, her çeşit önyargıdan arınmışlıkla, doğrudan saptanımına deyin tutumundur. Gerçi sende insanlık, gerçekliğe de ağır basmaktadır. Ama bu, durumu değiştirmemekte; zira bunlar ayrılmaz bir bütün biçimlemekte; insanlık, gerçekliğin her çeşit ön yargıdan arınmışlıkla doğrudan

saptanımını içerdiği gibi, gerçekliğin her çeşit önyargıdan arınmışlıkla doğrudan saptanımı da, saltlıkla insanlığa götürmektedir. Bu öylesine böyledir ki, görüşlerini gerçeklik ve insanlığa aykırı bularak yenileriyle değiştirmek isteyenler de, senin bu tutumunu benimsemek; gerçekliğin her çeşit ön yargıdan arınmışlıkla doğrudan saptanımından saltlıkla insanlığa götüren yolu izlemek zorundadırlar.

Zaten sen de, kendi görüşlerinden çok bu tutumuna sahip çıkmakta ve buna simetriklikle de, kendi görüşlerinin doğru değil ve fakat -bunların yanlışlığı pahasına- gerçekliğin ortaya çıkmasından kıvanç duymayı, bilim adamının bir sinekuanonu saymaktaydın. Ve de ben, -ne yazık ki akademik titr taşıyanlar da girik- bir takım sözde bilim adamının; kişisel, ideolojik, dinsel ve de ulusal düzeyde yandaşı oldukları inançları haklı çıkarmak üzere canla başla çaba harcadıklarına tanık olmanın verdiği tiksinti ve bulantıyı gidermek üzere teselliyi, senin, o gerçekten her biri bir beatitud kaynağı olan söyleşi ve yapıtlarına sığınmakta bulmaktaydım.

Heyhat ki artık, özdeksel varlığın gibi, bunlara yenilerini katma olanağı da yok olmuş bulunmakta ve bu da, kuşkusuz ki ardında doldurulması güç bir büyük boşluk oluşturmaktan geri kalmamaktadır. Tesellimiz, ezoterik söyleşilerinin, bir pley-yad kadrosu ile sınırlı da olsa, bir takım kimselerin andaklarında belirli bir süre ve egzoterik yapıtlarıninsa, kağıt üzerlerinde sonsuza dek özdeş fonksiyonlarını göreceklere, gerçek bilim adamlarına inanç tazelemeyi sağlama görevlerini yerine getirecekleridir. Zaten asal olanı da, ardında o denli büyük ve doldurulmaz da olsa, boşluk değil ve fakat insanlık yönünde iz ve hele izlenecek yollar bırakıp gereğince dopdolu yaşayarak çekip gitmektir bu dünyadan.

Bir Fransız yazar, " dünyada bir tabuttan daha dolu başka birşey var mıdır " demektedir. Bunun, gereğince dopdolu yaşamış kimseler için geçerli olabileceğini düşünerek içinde böyle gereğince dopdolu yaşamış ve de üstelik bunun filozofisini yapmış bir kimsenin taşıyıcısı olan cesedin yattığı tabutuna bakıyor ve, bir abartı çekincesiyle de olsa " dünyada bu tabuttan daha dolu bir başka şey yoktur " diyorum.